

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վանայ Ալիւր գիւղէն հոկտ. 12 թուով առ մեղ գրուած հետեւեալ նամակը՝ որ Վանայ վիճակի թշուառութեան վրայ կը խօսի, ազգային գործոց գլուխը դըտնողներուն խորին ուշադրութեան կը մատուցանեմք:

... խմբագիր

Վան՝ որ իմ հայրենիքս է, և յոր կը գտնուիմ և ցաւալի տեսարանաց ահա նստես եմ, խիստ ողբալի վիճակի մէջ է: Ամեն կողմանէ բռնաբարութիւն, աւեր, մարդասպանութիւն, գողութիւն համարձակ կգործուին. ժողովուրդն և քահանայք՝ ագէտ, ազքատ և երկչոտ. իրենց իրաւունք պաշտպանելու և արդարադատ տէրութեան օրինաց գործադրութիւնը պահանջելու անկարող են. և վարդապետք իսկ յայլադէտաց ծեծ կուտեն և կտառամանին կառավարութեանէն անիրաւաց դէմ արդարութիւն խնդրելու: Յիրաւի այս երկրին վիճակ ցաւալի է, և տէրութեան հզօր արդարութեան կկարօտի տառապեալ ժողովուրդը անիրաւաց ճիրաններէն ազատելու համար:

Ահա ցաւալի դէպքերէն ամենէն սոսկալին, և ամեն ճշմարիտ հայուն սիրտը ի խոր խոցող դէպքը ձեռք ներկայացնեմք:

Սպանաճա Աւրաթի Մեղի Մեղի

Մեղիք Մեղիքն քաջ, հուժկու պարթև և իշխան մի էր և ճոխ. իւր ազգասիրտութեամբ և կրօնասիրութեամբ իբրև արև մը այս երկրին մէջ կիւայլէր. ամեն ազգատ և հարստահարեալ հայուն յոյս և ապաւեն էր. չկար այս կողմ հայ մը որ անոր բարիք և պաշտպանութիւն չէր վայելած. անոր դուռ բաց էր հաց խնդրողին, և քսակ ողորմութիւն խնդրողին. քաջ ձիաւոր և զինամարդութիւն լաւ դիտէր. 67 տարեկան և դեռ առողջ գործունեաց և խոհական, և սարսափ աւաղակաբարոյ քրդաց, զի ինքն իսկ մեծ ազգեցեղութիւն ունէր առ կառավարութիւն. ամեն ուրբաթ և հինգշաբթի օրեր Ականց գիւղաքաղաքը կերթար ժողովի, և թոշակ ունէր յարքունիստ:

Այս երկրին բնիկ երկչոտ գիւղէն հաճի Շաւէս պէկ աւաղակաբարոյ քիւրտը մի քանի անգամ կըռնանայ ժողովըրդեան վրայ՝ հանրագիր հանելու, որպէս զի ինքը Միւտիր ըլլայ. սակայն այս բարեսիրտ հայ իշխանը արդեւ կը լինի, զի մի՛ զեղծմամբ այս անօրէնք պաշտօնի դըլուխ անցնի և հայ ազգի գլխին նորա նոր թշուառութիւններ կուտեն. և Շաւէս պէկ կը տեսնայ որ չարահայր դաւեւրուն արդեւ կլինի այս գիւղացին Մեղիքոն, կերպնու իւր կնոջ պատուոյն վրայ, իր արեւոյն վրայ, որ զանի մեռցնէ, և

միշտ հետամուտ կըլլայ մէն մի վայրկեան զանի առանձնութեան մէջ և անզէն դըտնելու. որովհետեւ այս քաջ իշխան ևս միշտ սպառազէն կըլլէր: Մի օր անհամբեր հայ արեան՝ կերպնու չուտել, չըմպել մինչև հայ իշխանը՝ քիւրտաց սարսափ և իր անօրէնութեանց պատուարը չկործանէ. և կերէն անոր երթալու անցքեր գիտելու, որովհետեւ նա Ականց գիւղաքաղաքը ժողովի կերթար ըստ սովորութեան:

Մի օր իր սովորութեան հակառակ անզէն կելլայ իւր նոպատարին հետ քաղաք երթալու. օգտաք ըլլալուն պատճառաւ վրան չառնէր, և նոպատար (իւր տան պահապան) ալ իր զէնքեր քաղաքը ձգած էր մարքելու և վերանորոգելու համար: Այսպէս երկուքն ալ անզէն երթալու ատեն հեռուէն երկու ձիաւոր կնշմարեն, և երբ կը մօտենան, կը ճանչէ որ այս անօրէն Շաւէս պէկն է. առ ի պատիւ նորա կը վուժայ ձիէն վար իջնալ, իսկ նա կարդէր, ըսելով՝ նոպատար թող քաղաք երթայ, իսկ ես և դուն այս ինչ տեղ քիչ մը գործ ունիմք, իրիկուան տուն կերթամք. որչափ իշխան կընդդիմանայ՝ չըլլար. երբ կտեսնէ իրենք անզէն և թշնամիք սպառազէն, կամայ ակամայ կհնազանդու որ գործը խաղաղութեամբ լրանայ և թըշնամութիւն չըլլայ: Սակայն այս անօրէն բարբարոսը մեր բարի իշխանը հետ առած կերթան, և երբ զիրենք առանձնութեան մէջ կտեսնէ, յանկարծ աչք կընէ քիւրտ և ընկերը ետեւէն հրացանի հարուած մը կուտայ և դնտակը կըռնակէն մօտեւելով վորէն դուրս կերէն, անոր վրայ կյարձակի և սուրի հարուած մը կուտայ և Շաւէս պէկ ուրիշ հարուած մը ևս ինքը կուտայ, և մինչ անոր վրայ կըյարձակի և կը վերաւորէ, միւս կրկին կհարուածէ և այսպէս հինգ զնդակի հարուած կառնու և դեռ կանգուն է. հոսկ ուրեմն տէգով ձիէն վար կըբերեն և ոտքով գլուխը կճղմեն որ դէմքը այլայլի. վրայէն ժամացոյց և արծաթեայ կոճակներ առնելով խոյս կուտան: Երկուքն երբ կին և եղբայր իրմէ կիմանան մեր քաջազուն Մեղիքին սպանումն, և իր վերաւոր ձեռքը, կըռնեն թէ հիմա մեր տուն աւերելը, քեզ ինչ կպահսէր որ այնպիսի մարդուն արեւն քամեցիր: Շաւէս պէկ իր ընկերով հետ ձգեր են և լեռներ թափառական կըլլին. երբեմն գաղտուկ տուն կուգան կերթան: Մեղիք եօթ կտրիճ զաւակներ և մի կին ունի, սակայն ասոնք առ ահի դատ չեն պահանջեր, և ուրիշ քիւրտեր տեսնելով որ անուանի հայ մը մեռցնողը անպատիժ կը չըլլի, քաջաբերած միշտ սպանութիւն կընեն և հինգ հատ ուրիշ անձինք ևս սպաննեցին:

Ասկէց զատ, կգրեմ ձեզ՝ հետեւեալները:

Մեզ. 27 ին երկուշաբթի օր ցերեկուան ութին 8 սպառազինեալ աւաղակներ արձակ համարձակ կպտըտին աւար և կողոսլուս ընել: Անոնցմէ երեքը խաւենց և Ալիւր գիւղերուն մէջտեղ խօտիկ ըսուած աղբիւրը երկու փերեղակի վրայ կյարձակին և բեռներ քշել տանիլ կուղեն. մին տաճիկ ձեւանալով, յանուն մահմետական կրօնի և բամազանի, կենդանեաց և բեռներու ազատութիւն կը խնդրէ. իսկ անոնք կզարնեն, բեռը կը պատռեն և 3000 զրշի ֆլաս կուտան այս երկու թշուառաց, և երթալով աւաղակներ ընկերներուն հետ կմիանան և գիշեր խաւենց ըսուած գիւղէն 33 աւանակ, և Էրէրին գիւղէ 300 ոչխար կյափշտակեն կտանին:

Ս. խաչի պահոց Գշ. օր սեպտ. 9 ին գիշերուան ժամ 4 ին ատեններ Մուկաւորմ ըսուած գեղին այլազգիներէն կայրուին՝ կտուց անապատի 90 սայլ ցորենի դէղը (որ 80 դրիւ ցորեն կարտադրէ) որոյ միայն այրիլը 4 օր տեւեց և այրուած տեղը տեսայ: Այս դէպքէն երկու օր առաջ կերթան ցորեն կուղեն մի քանի այլազգիք՝ իւրաքանչիւրը 2 տկան չափ, և առաջնորդը կմերժէ, ըսելով թէ վանքը պարտք չունի ձրիապէս ձեռք ցորեն տալ. իսկ նոքա կպառնան ըսելով՝ եթէ չտաք վանքին ֆլաս մը կը հասցնենք. և երբ կրկին կմերժուի կճգեն կերթան. և երկու օր վերջը այս աղետալի դէպքը կպատահի: Այս գիւղացիք վանքին եկամուտը եղող մի ջրաղացքին վրայ բռնացած են: Մի անգամ ևս կտուց անապատի միաբան եղող Բարսեղ վարդապետը չարաչար կծեծեն և ինքը չհամարձակիր անոնց վրայ դանդաղել և տէրութեանէն պատիժ խնդրել: Այս տաճիկներ կտուց անապատը աւերել կուղեն. ծառեր ևս յափշտակեցին: Այսպէս այս վանքին ցորեն կայրեն, ջրաղացքին կըռնանան, վարդապետը կծեծեն, ծառեր կյափշտակեն և դեռ անպատիժ կմնան. և եթէ վանքի մը, ազգի մը տան այս աւեր կգործեն, անհատի մը ինչեք չեն ըներ: Այսպէս վանայ վիճակին մէջ ո՛չ ընչից, ո՛չ պատուոյ և ո՛չ կենաց ապահովութիւն կայ:

Իզմիրէն՝ նոյ. 8 թուով:
« Ինչ կուի, ինչ կագ, ինչ պայքար, վերջապէս ինչ դուռում գոչում կար անցեալ շաբաթ գրական ասպարէզին վրայ: Ուսկից ծագում առաւ այս աղմուկը, շփոթը, շմորը: Անկարելի կթուի մեղ ուրջել: Կարծեաց հեղեղ մ'էր այն, որ անցաւ գնաց. գաղափարներու մրրիկ մ'էր, որ ուժգին և յանալնկալ փչեց:

մէկ ջրով կը լուայ : Բայց և այնպէս չ'ենք
կրնար մեղադրել զինքը , երբ անոր ի
նպատակ ժողովրդեան զոհած դրութիւն-
ները յիշենք , ուստի կոպտանք որ իւր
նախորդ համադրման մէջ վերահաստատու-
ուի : Բայց ձեր փնտրելի թղթակիցը ինչու
արդեօք լուր մը չ'էր հաղորդած : Գրե-
լու նիւթեր չ'են պակսիր մեր մէջ . մի
քանի ազգայնոց մէջ տեղի ունեցած ար-
խանահեղ կռուոյ մը նկարագիրը կըստա-
սէինք զոր դուք Լեւոնտիւն քաղաքով կը
հրատարակէք : Թէեւ շատ համառօտ և
մութ պատմած էր նաեղեղութիւնը , բայց
և այնպէս ձեր սովորական ուշիմութեամբ
բը ճշդիւ կը գտնէք կռուոյն բուն շար-
ժառիթը , ուստի և զայն կը մեղադրէք :
Լեւոնտիւն ինչու արդեօք վերսկզբի բան
մը գրած էր կռիւին մասին : Բայց պէտք
է գիտնալ որ այս անգործակալական թեր-
թը ինչպէս և քաղքիս յունարէն Զօրմէ լը-
րագիրը հաշտ աչօք չ'են նայիր Հայ հա-
սարակութեան վրայ , մանաւանդ այս վեր-
ջինը որ շատ կտրէ մեր միտք ծամել :
« Իսկ դառնով ազգասէր և անկողմնա-
կալ Նապարեան էֆէնտիի , շատ ուղիղ
կրանադատէ խնդիրը , ուստի ստոյգ և
ճշմարիտ կ'գտնենք իւր ըսածները . թէեւ
կայ կէտ մը զոր աւելի բացորոշակի պար-
զել պէտք էր , բայց և այնպէս ըստ իւր
վճռոյն հակառակ մասը բողոքելու որեւ
իցէ իրաւունքէ կ'զրկուի :
« Այս մեր համառօտ ակնարկէն յայտ-
նապէս կը տեսնուի որ Պօլսոյ երկու կու-
սակցութիւններէն մին՝ նախորդ պար-
տութեան մը վրէժը առնել կը փափաքի
իւր հակառակորդէն . ուստի այս մասին
Զմիւռնիոյ խնդիրը անտեղի ենթադրու-
թիւններով յարմար միջոց մը կ'նկատէ ,
սակայն կ'սխալի . ասոր համար կարելի
կ'զլորաւորի Զմիւռնացիները կը գիտէ զի
նա իւր կրից զոհել կ'աշխատի նուիրական
իրաւունք մը և այնպէս անհեթեթ վը-
ճիւններ կուտայ մահու և կենաց խնդրոյ
մը վրայ : Սակայն ըստ մեզ ամենէն ցա-
ւալի և աղետաբեր կէտը այս է որ , եթէ
այս դրութիւնը շարունակուի՝ ամէն գա-
ւառական խնդիրներ միւսնոյն կ'երպա-
րանք պիտի առնեն . պօլսական երկու
կուսակցութիւններու հեռք , ոխը , ատե-
լութիւնը բոլոր ազգին մէջ պիտի ծա-
ւալի . այն ատեն անկարելի պիտի ըլլայ
զեղծումներու առաջին առնուել իսկ ազ-
գին համար , յառաջագիւտութիւն , իբր-
կութիւն յուսալ անուրջ մը պիտի դառ-
նայ : Ուստի այս կուսակցական ոգին , այս
դժպէսը քէնը ու խեթը վրձնորին նե-
ղուցէն անդին կամ ասդին ճարակ չ'զը-
տած՝ փափաքելի և անհրաժեշտ է որ
նոյն իսկ Պօլսոյ մէջ խեղդուի » . . . Գ. Ս.

Երդնկայէն՝ նոյեմ. 6 թուով :

. . . Խմբագիր

Վիճակիս գեր . առաջնորդ Հօր դէմ երկու
կիւրակներ եկեղեցեաց մէջ ցոյցեր ընող ան-
նըշան խմբակ մը անպատիւ մնալէն քաջալեր-
եալ , երբ երրորդ անգամ Ս. Սարգիս եկեղեց-
ւոյ մէջ ալ ձայն բարձրացունչ , 400 էն աւելի
պարկեշտ ժողովրդեան համբերութիւնը կարեւ-
րով այդ 3-6 անձանց լաւ դաս մը տուաւ եւ
հաշիւը գոցեց :

Սակայն անկէ ի վեր ազգ. լրագիրը գրեթէ
ամէն շաբաթ Երդնկայէն ի Պատրիարքարան
քաջուած հեռագիրներու բովանդակութիւններ
կը հրատարակեն . մարդ չ'կայ որ չը զարմանայ
այս դարձուածոց . ո՛չ հեռագիր զարնուելը գի-

տեմք և ո՛չ այդ ժողովներուն ո՛ւր դուժարուիլը
կիմանամք , եւ ո՛չ ալ այդ որոշմանց արձանա-
գործութիւնները կը տեսնեմք :

Աւելի դարմանալին է որ լրագիրները հաս-
նելուն , այդ խմբակը ինքն ալ կը ծիծաղի
յայտնապէս իրեն ստույթեանցը վրայ , ուսկից
կիմացուի թէ այդ հրատարակութիւնները և
հեռագիրները Առաջնորդ Հօր պակասութիւննե-
րը (եթէ ունի) վիճակայնոց իմացընելու համար
չէ , այլ զայն կեղծոյն , հետեւաբար ընդհա-
նուր ազգին առջեւ անուանարկելու համար է .
այս ալ նպատակաւ մը անշուշտ . շիտակը այս
դադնեաց թափանցելու համար մարդարէ մը
լինելու է մարդ . . . :

Տուներու մէջ խմբագրութեամբ և մասնաւորաց
կողմանէ ստորագրեալ այդ հեռագրաց հեղի-
նակները եթէ գեր . Առաջնորդ Հօր մէկ պա-
կասութիւնը էապէս գիտեն , բացարձակ կեր-
պիւ դատ պահանջելու են , յայնժամ մեր եւս
մեր կրկին օգուտը գիտցող և որոնողներէն լի-
նելով պիտի միանամք իրենց . իսկ եթէ միմի-
այն իրենց կամացը հլու հպատակ գործիք մը
ըլլալ չ'ուզելուն համար դադող և ստիպողական
հեռագիրներով թափութիւնը բերել եւ առաջնորդ
Հայրը պաշտօնանկ ընել կուզեն , թող գիտնան
որ երբեք չ'ը պիտի յաջողին . եթէ հաղար հե-
ռագիր ալ դարձեն , անթիւ սուտ և շինծու
հանրագրութիւններ ալ չ'ենեն , ժողովուրդը
միշտ պատրաստ է իրենց խաբէութիւնը խայ-
տառակել և օրինաւորութիւն պահանջել :

. . . Խմբագիր , այս ծիծաղաշարժ զաւել-
ող ծիծաղելի հեղինակ մը ունենալու է ան-
շուշտ . սպասենք և տեսնենք : Ստորագրութիւն :

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կող-
մանէ :

. . . Խմբագիր

Յուլիս , օգոստոս , և սեպտեմբեր ամ-
սոց մէջ ազգային Հիւանդանոցի նուէր
շնորհող մեծ . անձանց անուանքը յայտ-
նելով Հոգաբարձութիւնս , իւր խորին
շնորհակալիքը կը մատուցանէ ամէն ա-
նոնց՝ որք մարդասիրարար բարեհա-
ճած են մխիթարել Հիւանդանոցի խեղճ
պատասպարեանները առատ նուիրօք :

Նախորդ հրատարակութեան դու-	
մարը	41282
Վսեմ Գէորգ պէյ Երամեանէ ,	
բրինձ 1000 քաշ	4000
Մեծ . Կարապետ էֆ . Մօստիճեա-	
նէ	299 ¹ / ₄
Մեծ . Յովհաննէս էֆ . Խօրասան-	
ճեանէ	133
Մեծ . Գէորգ էֆ . Տէմիրճեանէ	66
Գեր . Մեսրոպ Սրբազանի ընտա-	
նիքէն	660
Մեծ . Էֆէնտի մը	655
» Գրիգոր էֆ . Խաչատուր-	
եան	51
Մեծ մարտի բեռնակիրներէն	1117
Գարձեալ՝	
10 ոչխար	4200
Բրինձ	436 քաշ
Շաքար	22 »
Աճառ	2 »
Սուրճ	1 »
Մում	1 »
Տղայոց շաքար	5 »
Գիշնիչ	3 »
Սափրան 50 տրամ , պոյա 50 տրմ	60
Վարդեշուր 5 քաշ	50
Կաթ	42 »
Բիտէ	191 »
Ամբիքիքան 6 կանգուն	42
Սերաստիոյ Խօրասան գիւղի բեռ-	
նակիրներէն	50
Գարձեալ՝ 1 ոչխար	420

Տիշնի Մարգար աղայէ 1 ոչխար	120
Մեծ . Յովհ . էֆ . Եազըճեան	130
Մեծ . Յովհ . էֆ . Քուլաճեան	25
Մեծ . Յակոբ էֆ . Շահպաղեա-	
նէ 1 տարեկան Լոյս	52
Մեծ . Ստեփան էֆ . Նալպանտ-	
եանց	33
Մեծ . բարեսէր ազգայնէ մը	15
» » »	15
» » »	19 ¹ / ₂
» » » խաղող 144	144
Մեծ . Կարապետ էֆ . Զիլճեանէ	
խաղող 105 քաշ	78 ³ / ₄
Սամաթեացի բարեսէր ազգային .	
յիններէ , սեխ 400 հատ	200
Մէկ քանի բարեսէր ազգայիննե-	
րէ՝ ձեռամբ Ա . Գօռանեանի	76 ¹ / ₂
Մեմէրճի բարեսէր արհեստաւոր-	
ներէ	400
Համես . Կիւլիւկ Կուրճեանէ	30
Մեծ-մարտի բեռնակիրներէն	684
» » » 1 ոչխար	480
» » » բրինձ 80 ք .	220
» » » մում 1 »	16
» » » աճառ 1 »	6

Սերաստիոյ Կովան գիւղացի սէթ-	
եաններէն , ձեռամբ Յարու-	
թիւն և Կարապետ եղբարց	55
Սերաստիոյ Կովան գիւղացի սէթ-	
եաններէն 2 ոչխար	240
Սերաստիոյ Խանդարող գիւղա-	
ցի բեռնակիրներէն ձեռամբ Մ .	
Մանուկի	91
Սերաստիոյ Խանթարող գիւղա-	
ցի բեռնակիրներէն 1 ոչխար	120
Սերաստիոյ Ուլաշ գիւղացի բեռ-	
նակիրներէն ձեռամբ Մանուկ	
եղբօր	98
Սերաստիոյ Ուլաշ գիւղացի բեռ-	
նակիրներէն 1 ոչխար	120
Մեծ-նոր խանի սենեկապետ Սար-	
գիս աղայէ 1 ոչխար	120
Տիւրիկցի Գէորգ աղա Համբար-	
ձումեանէ 1 ոչխար	120
Սովեղոց մասնաժողովէն (16) հատ	
Բումէլի երկաթուղւոյ արժե-	
տոմ , որոյ արժէքն է	11130
Հանգուցեալ մեծ . Էֆէնտի մը	
կտակեալ քսան երկու հաա	
Բումէլի երկաթուղւոյ արժե-	
թուղթ (որոց թիւերն հրատա-	
րակուեցան ասկէ առաջ սեպտ-	
17 ին .) արժ .	14849

1875 Նոյ . 42 Գուճար 50360¹/₂
Ահաւասիկ , սովեղոց մասնաժողովոյն
կողմանէ տրուած արժեւորմաներուն թը-
ռանշանները :
231744 , 245879 , 335884 , 474915 , 474
919 , 474921 , 613834 , 738840 , 835370 ,
977950 , 1379901 , 1379905 , 1379907 ,
1557113 , 1621352 , 1943329 :

Ուրբաթ օր Խառն ժողովոյ կողմանէ
կարգեալ պատգամաւորութիւնը՝ երկու-
շաբթի օրը Խառնգիւղ ամեն . Ս . Պատրի-
արք Հօր բնակարանը գացեր , և հրաւի-
րեր է վերադառնալ իւր պատրիարքա-
կան պաշտօնին գլուխը :

Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ
Մագսուտեան վսեմափայլ Սիմոն պէյ
ալ կիւրակէ օրը տեսնուել է Նորին Սըր-

բազմութեան հետ, և վերջապէս մեծ յոյս կայ, թէ քանի մ'օրէն դարձեալ անձամբ պիտի գտնուի ազգային դործոց գլուխը, առանց տեղապահի կամ խորհրդականի ընտրութեան պէտք թողլոյ:

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ Բ. Դուռը դնաց, և Բարձր. մեծ Եպարքոսին ու արտաքին գործոց վսեմափայլ նախարարին ներկայացաւ: Կլեմէք, թէ գաւառաքանակ ազգայնոց ծանուցեալ խնդրոց վրայ խօսեր է գլխաւորապէս, անյապաղ դարման խնդրեր, և գոհացուցիչ խոստումներ ընդուներ է:

Պատրիարքական նախկին վոխանորդ և կրօնական ներկայ ժողովոյ անդամ Գեր. Տ. Կարապետ վարդապետ Սերովբեան, որ անցեալները Ս. Էջմիածին ուղեւորեցաւ՝ եպիսկոպոսական աստիճան ընդունելու համար, այս օրերս դարձաւ մայրաքաղաք՝ յիշեալ աստիճանին բարձրացեալ:

Տ. Կարապետ սրբազանը կշնորհաւորեմք ամենայն հաճութեամբ: Արժանի էր այս աստիճանին ու վարձատրութեան. որովհետեւ իւր եկեղեցական բազմամեայ ժամանակն անբիծ ու անաղարտ անցուցած է մինչև ցարդ, և անձնուիրաբար ու հաւատարմութեամբ ծառայած է եկեղեցւոյ և Ազգին, առանց երբէք յաջ և յահեակ խտորելոյ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ կուսակալ կարգեցաւ՝ Հալէպի նախկին կուսակալ Մէհմէտ Բաշիտ փաշա:

— Առանայի կուսակալ անուանեցաւ՝ Այաթնի նախորդ կուսակալ Ահմէտ փաշա:

— Պոլսոյ քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ կարգեցան Հիւսէյին Էֆէնտի՝ առաջին աստիճանի երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեամբ, և՛ Թարապուլուսը-Ղարալի նախորդ կեդրոնական կառավարիչ Արիֆ պէյ, և՛ Խոսրով Էֆէնտի, երրորդ աստիճանի պաշտօնատարութեամբ:

— Առևտրական պաշտօնատան երկրորդ ժողովոյն նախագահ կարգեցաւ՝ ծովային առևտրական գետտարանին նախորդ նախագահ Բիֆաթ Էֆէնտի:

— Յիշեալ պաշտօնատան առաջին ժողովոյն նախագահ կարգեցաւ՝ երկրորդ ժողովոյն նախորդ նախագահ Հասան պէյ:

— Ծովային առևտրական գետտարանին նախագահ ընտրուեցաւ՝ նոյն գետտարանին անդամներէն Եօրկիատի Էֆէնտի:

— Երկրորդ ժողովոյն անդամ անուանեցաւ՝ Պէյօղլուի նախնական գետտարանին անդամներէն Գօսթանիտի Էֆէնտի:

— Ծովային առևտրական գետտարանին անդամ ընտրուեցաւ՝ Խօրասանճեան Թովմաս Էֆէնտի:

— Կայսերական չորրորդ բանակին ընդհանուր հրամանատար կարգեցաւ՝ Սէլանիկի նախորդ կուսակալ Ահմէտ Համիտ փաշա:

— Կէլիպօլի կառավարիչ անուանե-

ցաւ՝ եղեռնադատ ատենին անդամներէն Ֆախրի պէյ:

— Շուրայի-Տէվէթի անդամոց կարգին անցաւ՝ Կէլիպօլիի նախորդ կառավարիչ Ղէմիլ փաշա:

— Իզմիրի կուսակալ Էսաթ փաշա, նախորդ մեծ Եպարքոսին, երկուշաբթի կառավարական ժողովոյն մէջ բազմած ատենը, յանկարծ գլուխը խոնարհելով՝ մեռեր է:

— Բ. Դուռը գանդատեր է աւստրիական և ռուսական դեպուանաց ընդդէմ իշխանութեան Գարատաղի, գարատաղցւոց կողմանէ ապստամբաց օգնութիւն ըլլալուն համար:

— Հէրսէքի և շրջակայից լուսանկար պատկերը մայրաքաղաքս զրկուեր է բարձրագոյն հրամանաւ, օգոստափառ Սուլթանին մատուցանելու համար:

— Գահիրէէն նոյ. 14 թուով կհեռագրեն, թէ հապէշը դնդապետի մը հրամանատարութեան ներքեւ գտնուող եղիպտոսական գնդի մը վրայ յարձակելով, 12 ժամ կռուեր, և գրեթէ բոլոր եղիպտական զօրքը սպաններ են:

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Պէյքօղտա քեյլին տէպպաղխանէի ամիրէտէ սաթըլմաք իւզըրէ մէվճուտ պուլունան քէօսէլէ վէ բուզէնլի վէ տանա վէ Էօքլու տէրիսինտէն վիտէլա վէ սաթութիւն վէ մէշին փարչալարնտան հէր նէ մըգտար մէվճուտարը վար իսէ՝ սիմ մէհիտիէ երմի պիւրէր զուրուշուք օլմաք նաքտէն վէ եախօտ նիղամիյէ խաղինէսինին թաքօթիլէրի նիհայէթ պուլմուշ սուրէթլէրինտէն աքճէսի վիշլինէն ալընմաք շարթիլլէ ֆիրուսթ օլունաճաղընտան վէ ֆիյաթը մալիւմէ իլէ թալիպի Էօհատէսինտէ օլուպ, թըշրինի սանիի բուլմինին երմի տէօրալինճի վաղար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլէճէինտէն՝ իշթիրասընա թալիպ օլանլարըն եէվմի մէգըլուրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի:

18 թըշրինի սանի 1875

Պապը Սէրասքէրի

Սէրայը հիւմայունը ճէնապը միւլիւքեանէ մաթպաթլէրինտէ միւսթախտէմ աշճը վէ թապալաքեարանէ մախսուս օլմաք իւզէրէ լուզումի օլուպ միւնաքասայէ քօնըլան Էպիսէլէր ֆիյաթը մալիւմէ իլէ թալիպի Էօհատէսինտէ օլուպ, թըշրինի սանիի բուլմինին երմի տէօրալինճի փաղար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլէճէինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէգըլուրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի:

18 թըշրինի սանի 1875

Պապը Սէրասքէրի

Ի Լ Ա Ն

ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԱՅԻՐԷ

Գիւլէ-գափուսունտա		
Հէնտէք սօգաղընտա	213,12	21½
Պէյօղլունտա վալիտէ		
Հէշմէսի ճատտէսինտէ	441	11½
Գիւլէ-գարուսունտա		
Գարանֆիլ սօգաղընտա	185	3

Թօրխանէտէ Պօսթան պաշընտա Կիւլ պապա սօգաղընտա	242	11½
Պէյօղլունտա Այնալը		
Հէշմէտէ Էլ սօգաղընտա	78	1
Պէյօղլունտա Այնալը		
Հէշմէտէ Էլ սօգաղընտա	184	4
ՍԷՋԵ.		

Գաւրմ-փաշատա Տէրէ գույու սօգաղընտա	95	1
Պիւլիլիլ տէրէսինտէ		
Արմուտ սօգաղը	38	

Ալթընճը Տայիլի տախլիլնտէ քեյլին օլուպ պալատէ մուհարրէր իւլ Էսամի արալար տէրտէսթ միւղայէտէ պուլունտուղունտան՝ թալիպ օլանլարըն Տայիլի մէգըլուր մուհասէպէ օտաքընա միւրաճապթ իլլէմէլէրի:

11 թըշրինի սանի 1875

Սէր քեաթիպ

ՍԷՋԵ Գափալա

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈՒՆՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաև իշային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անախաւուրութեանց հետքերը: Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ փխակը կը կանոնաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ ուռութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կազեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական զիրքը կը գեղենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒԷԻ

Սորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չերիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կլաւանան. օգտակար է նաև հարրուխի, հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ օղացաւ (եէլ) ըսուած հիւանդութեան: Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ գորութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը գիմադրուէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պահճէ-գափու թաշ խանի կողմերը Պ. Գաապեանի դեղարանը՝ Նօ. 7՝ կը ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տըթոր Հոլլուէ Ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 555:

ՊԱՅՄԱՆՔ ՓՈԽՆՁԻ

- 1.—Փոխելը ԶՈՐԻՔԵՄԵԹԻ և ՇԱՐԱԹ օրերը կը հրատարակուի:
- 2.—Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս արծաթ մէհիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրաքաղաքի և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւառաց համար:
- 3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի:
- 4.—Տեղական ու գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
- 5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի առ մեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով:
- 6.—Ծանուցման տողը 3 շրուշ է մէկ անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար:
- 7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան, Կ. Պօլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ թիւ 19:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Դ. ՊԱՐՏԻՁՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ